

YESU AZALI NANI?

 Lokola ngai, kino wana, tozalaki na jubilé ya bilei lokola momesano, bilei kitoko na ntongo oyo; na momesano ezalaka eteni ya lipa ya malili ná mwa confiture likolo na yango. Mokolo mosusu wana, nazalaki na Phoenix, pe bapesaki ngai ba-crêpes ezanga . . . kuna na Sudi, tobengaka yango, “flapjacks,” pe ezalaki na melasse te likolo na yango, boye esengelaki na—na—nabakisa sukali na oyo ya ngai. Ezalaki mpenza . . . Sikawa, awa boye, tolekisaki ntango malamumu mpenza! Pe kaka na ndenge ya mosuni te, tozali kosepela na oyo ya molimo.

² Esengo mingi koyoka litatoli ya ndeko moke oyo. Nabengamaki na ntongo mosusu wana pembeni na mbeto na ye; bayebisaki ngai ete likambo moko ekomaki. Nabanzi azalaki moko na bato ya liboso ya ko meka kosunga liyangani oyo. Na ntembe te ezalaki Satana nde amekaki kosala likambo wana na moto na Nzambe oyo. Kasi bomoni ndenge Nzambe asalaka, Abongoli likambo yango pe ekomi litatoli moko monene mpenza, mpo na kolakisa nguya na Ye. Akosala ete makambo nyonso etambola malamumu, mpo na baoyo balingaka Ye. Matondi mingi na koyoka litatoli wana, ndeko.

³ Pe ezali mpenza na litomba mpo na ngai kozwama na engumba oyo, elongo na bino. Ezali, ee, nakokoka kolimbola yango te, ndenge nazali komiyoka mpo na yango. Sikawa tozwaki bato mingi koleka te, ná makambo, ndenge tozwaka ntango mosusu; kasi emonani lokola Nzambe alingi kosala likambo moko, to yango ezobongisa likambo moko, bobele kolengele bato mpo na likambo moko, kozongisa bato na molongo esika basengelaki kozala, pe kokutana na bakengeli malamumu oyo, pe bongo na bongo.

⁴ Pe, na boye, ezali litomba mpo na ngai koya awa na ntongo oyo, mpo na kosolola na bino ba-Hommes d’Affaire du Plein Evangile. Nasosoli ’te eyanganelo oyo awa ezali naino na ebandeli na yango. Ezali moke mpenza, pe lokola ndeko awa alobaki yango ete bazali na bosenga ya bato.

⁵ Ee, ná ebele ya bibongiseli minene malamumu oyo—oyo nasilá kozala ntoma na yango na mokili mobimba, ya Nsango-malamumu mobimba nionso, mingi na Ba-baptiste pe bamosusu, ee, nazali bobele moto ya etonga moko, pe yango ezali nde ba—Bato ya Mombongo, mpo yango etalisaka ebongiseli moko boye te. Na ndenge na yango moko, ezali—ezali mpo na kopalanganisa nsango-malamumu. Ezali na yango kotalisa eloko mosusu te kasi bobele mobimba ya Nsango-malamumu, na bongo tozali na esengo mpo na yango.

⁶ Bongo nabanzi 'te, bino bato ya engumba oyo, ezali... Mpenza, soki bondimi 'te ná koyebisa bino likambo ya solo, oyo ezali ntango oyo bato ya mombongo ya Nsango-malamu mobimba bakoki kosangana kati na bondeko. Bokoyekola makambo moko longwa na mosusu, na ntango ya boye, na ntongo ya mokolo na mposho.

⁷ Prezida ya...prezida ya bikolo nionso yango, Ndeko Shakarian, nayebaná na ye eleki mibu ebele. Mingi kati na bino boyebi yango, ba-telegrame oyo ezali na mésa-ya-mosala, etondi mpenza; nakolokotáká yango, namonaki mwasi moko na nkomo Shakarian, azalaki kokufa na cancer. Pe na lolenge moko boye, Nkolo akambaki ngai kuna, pe kuna nde nayebanaki na ba-Shakarian, ntango mwasi yango abikisamaki. Ezali kuna nde esika Monganga Theodore Palouveas abatisamaki, na ntango oyo, ye azalaki monganga na bango, monganga moko ya Greki.

⁸ Alobaki: "Likambo yango mpenza ezali ete, yo ozali kopesa bato likanisi ya lokuta." Alobaki: "Mwasi oyo alali wana azali kobunda na liwa!"

⁹ Ya liboso, ntango nakotaki na ndako yango, alobaki: "Sikawa ntango okokota," alobaki: "zala na limemia, na kimia," alobaki: "mpo mwasi yango azali kobunda na liwa. Azali awa na likolo, balongoli ye mabéle nyonso mibale, pe avimbi nzoto mobimba." Alobaki: "Asengeli kokufa." Pe alobaki: "Eloko moko okoki kosala na ntina na yango ezali te." Nayokaki kaka maloba na ye mwa moke. Alobaki: "Sikawa zala mpenza na kimia. Kobondela makasi te to eloko moko bongo." Alobaki: "Sala mwa libondeli na yo bongo zonga na nse."

Nalobaki: "Iyo, misié."

¹⁰ Boye nakendeki. Nayebaki 'te nakoyoka wana te, boyebi. Pe nalobaki biso...Namataki likolo. Pe ezalaki, nabanzi nazwaki...Nayebi yango sikawa. Namataki likolo. Pe, na ntango wana, Florence, elenge moko, kitoko, elenge mwasi, pe Rose ná bango nyonso, bazalaki bango nyonso kobondela; ná mama na bango alalaki wana azomiyeba te, esalaki mwa mikolo azomiyeba te, nzoto mobimba evimbi.

¹¹ Na bongo nafukamaki mpo na kobondela. Ntango nafukamaki, Mwanje na Nkolo ayaki, akitaki na mbeto, alobaki: "Na mikolo misato akotelema."

¹² Boye nabalukaki pe nalandaki kobima, pe balandaki ngai. Nalobaki: "Na...Ezali na Nkombo ya Nkolo, akotelema." Na bongo babandaki koganga.

¹³ Monganga Palouveas ayaki wana, pe alingaki kobengana ngai na ndako yango. Pe ye a...Nalobaki...Alobaki: "Nde likambo yango mpenza!" Pe nalobaki... "Ee, kopesáká bato yango elikya ya lokuta! Mwasi yango azali kobunda na liwa."

14 Nalobaki: “Kokokana na ba-statistique na bino, ezali bongo. Kasi kokokana na Liloba na Nkolo, ezali bongo te.” Bomoni? Nalobaki: “Akozala na bomoi.”

15 “Bolema,” alobaki: “esengeli ólongwa na esika oyo, bima na esika oyo.”

16 Pe Ndeko Shakarian akotaki, alobaki: “Zela mwa moke.” Bomoni? Alobaki: “Tokamataki yo awa pe, elongo, lokola monganga na biso, pe tosepeli na yo.” Alobaki: “Kasi tobengaki pe Ndeko Branham. Na ba-elikya na yo, opesi biso eloko te. Ye apesi biso yango, omoni.”

17 Pe nalobaki: “Nakoyebisa yo eloko nakosala. Soki na mikolo misato ateleme pe abimi libanda te, nakotia elembo moko na mokongo na ngai: ‘mosakoli ya lokuta,’ pe tokokende awa na Los Angeles, pe okokota na motuka na yo, tokobima na balabala, wana ozobeta klakson, pe ókolakisa mosapi epai na ngai, omoni. Na bongo, soki ye ateleme, okotika ngai natia elembo na mokongo na yo: ‘monganga ya monyato,’ pe nakokota na motuka na yo pe nakobelega, omoni.” [Losambo baseki—N.D.E.] Aboyaki kosala yango. Sima na mikolo, abatisamaki na liziba moko, pe akomaki kosalela Nkolo. Kobanda wana, asili komemama na Ndako na Nkembo.

18 Na lolenge wana nde nayebanaki na ba-Shakarian. Sima na mwa ntango nakomaki moko na baoyo basungaki bango mpo na kobongisa eyanganelo na bango ya liboso. Na ekolo mobimba oyo, pe na mokili mobimba, nasungá bango na biyanganelo na bango. Bazali etonga ya bato moko malamamu.

19 Nabanzi ’te bo—bozali kozanga eloko moko na kozangáká kokomisa bondeko na bino makasi, mpamba te ezali bondeko. “Esengeli tosangana elongo,” Biblia eyebisi biso yango, “lokola tozali komona suka kobelega, toboya kosangana elongo te.” Eko—ekosala bobele yango te, ekopesa bino makasi. Pe, bino, makasi na bino ekopesa lingomba makasi. Pe ezali nyonso . . . Ba-Hommes d’Affaires Du Plein Evangile ezali ebongiseli ya kotia na pembeni te, pe koloba: “Oyo ezali etonga na biso.” Yango ezali mpo na bandimi nyonso, mpo básangana elongo. Pe ezali bobele bomoko ya lingomba, bomoni, lingomba yango moko, bandimi ya molimo. Pe nabanzi ’te yango—yango ekozala eloko moko monene soki bo—soki bokosala yango. Ezali mwa lokola, ntango mosusu ekoki te ko . . .

20 Nákolikia ’te ezali koyokana lokola kotuka te. Kasi moto moko alobaki na ngai kala mingi te awa, na liyangani moko, alobaki, moto moko alobaki: “Tala, yo ozali motei.”

21 Nalobaki: “Ee, nakanisi ’te ezali mwa ndambo ya solo.” Na—nabangelaka oyo nalobaka na ntina na batei, na nzizinganza ya bato ya Plein Evangile.

22 Boyebi, tata na ngai—na ngai azalaki mo—mo—mokumbi-punda. Azalaki koséngola ba-punda. Ntango nazalaki mwana,

boyebi, nazalaki kokanisa 'te ngai pe nakozala mokumbi-punda. Boyebi ndenge bana mike balingaka kozala lokola ba-tata na bango, pe nalingaki pe kozala mokumbi-punda. Na yango nazalaki komema tata na esika yango, boyebi, na ntango ákosala bilanga, bongo nakobimisa mobange ya punda na ngai ya kosala bilanga pe komema ye kuna na esika ya kala ya komwangisa mai, boyebi, esalemaki uta na etapi ya nzete.

²³ Bato boni basila komona yango, mobange moko . . . Ee, ozali moto na Kentucky ya ngambo nini? Ô! Bato boni basila kolala likolo na mbeto ya matiti? Ee, ekozala malamau nalongola kazaka pe cravate na ngai, awa nazali mpenza epai na biso moko. Ee, ezali—ezali—ezali esika na ngai.

²⁴ Na bongo, namesánáká kokende kuna. Pe tata azalaki na efandeli ya punda moko, boyebi. Na boye nakomona ye kuna mosika sima na esika yango, pe nakozwa mobange na punda yango ya mosala bilanga. Bongo nakokamata bandeko na ngai nyonso, pe natelemisi bango nzinga-nzinga na lopango, boyebi, nazalaki pe kulutu ya bana libwa. Nakokende kozwa liboke monene ya matiti ya ba-nzube pe natie yango na nse ya efandeli ya punda, nakotombola nsinga bongo nakomata likolo na yango. Oh! la la! Mobange ya ekelamo yango ezalaki ya kolemba mpenza na lolenge ete ezalaki ata kokoka kotombola makolo na mabele te, egangaki na yango kaka pe ekobaki kosala bongo, na matiti ya ba-nzube ékotubáká yango, boyebi, wana nákobendáká nsinga na yango wana. Boye nalongolaki ekoti na ngai, pe nazalaki bobele . . . Nazalaki mpenza cowboy. Natangaki ba-jurnal mingi mpenza, yango nde. Boye nasalaki 'te bandeko na ngai bándima 'te nazalaki cowboy ya solosolo, bomoni, nakanisaki 'te nazalaki bongo.

²⁵ Ntango nakomaki pene na mibu zomi na mwambe, nalimwaki ndako pe nakendeki na Arizona. “Bazalaki na bosenga na ngai mpo na koséngola ba-punda na bango. Nayebi yango mpenza. Bazali bobele . . . Bazali na bosenga na ngai, boye esengelaki nálongwa ndako.” Mwana moke, kasi nabulunganaki na nga, pe nakendeki na Phoenix kaka na eleko ya rodeo, boyebi. Boye nakendeki kuna kotala etonga na bango, komona punda oyo nalingaki kokumba. Baoyo nyonso bango bakokaki kokumba te, nalingaki kokumba yango, boyebi, ezalaki na efandeli ya palata.

²⁶ Nazalaki mwana moke mpenza, ntango nyonso nazalaki moke mingi, pe nakanisaki 'te nakomizwela mposo ya nyama ya kozipa makolo. Nayebi 'te tata na ngai azalaki kolata yango. Na ntango wana azalaki na yango te, na yango namizwelaki . . . Namonaki pantalon moko ya kitoko, boyebi, ezalaki na nkombo A-r-i-z-o-n-a na nse, ná mitó ya ngombe ya mikube pe bongo likolo na yango. Namilobelaki: “Oh! la la! kolata yango ekomonana kitoko epai na ngai,” boyebi, ndenge mwana moke azalaka. Nabendaki nálata yango, kotanda yango na mabele

ezalaki bolai na centimetre ntuku minei na motoba. Pe nakomaki lokola mwa ba-nsósó oyo ekondá, boyebi, ná ba-nsála na nzoto. Namilobelaki: “Ekosimba ata moke te,” boye nakendeki pe namizwelaki patalo moko ya Levi’s.

²⁷ Pe namilobelaki: “Nakosala mwa mbongo.” Boye nakendeki pe natalaki etonga mobimba oyo etelemaki wana kobanda likolo kino na nse, ná bonyama nyonso na lolenge ete balingaki kolia ata matiti te, oyo ezwamaki na elielo ya bilei. Namilobelaki: “Oh! la la!”

²⁸ Bongo mbala ya liboso oyo babimaki libanda, esalamaki ’te. . . Kokamwa, ndenge nazoloba yango na ntongo oyo, natikálá kokanisa yango te kino sikawa; kasi punda ya liboso oyo esengelaki kokumbama sima ya nzanga wana, na masano ya kowelana, bazalaki kobenga yango “Kansas Outlaw,” eutaki na Kansas, ezalaki mbinga monene, na bolai ya centimetre nkama na ntuku nsambo na misato, azalaki motomboki mpenza. Bongo mokumbi-punda monene oyo asengelaki komata ye.

²⁹ Boye namimatisaki likolo na lopango ya bibwele, lokola bakumbi-punda nyonso, boyebi, pe navandaki wana. Bazongisá ekoti sima. Namilobelaki: “Nákomonana lokola mokumbi-punda ya solosolo,” kotala na miso.

³⁰ Bongo moninga wana ayaki, amipakolaki langi nzoto mobimba. Ye—ye, ntango akomaki na esika ya kokita, likolo na punda wana, apumbwaki mbala mibale to misato lokola mbisi, pe mwana mobali yango. . . Punda yango ekendeki na ngambo moko, pe moto yango na ngambo mosusu. Balokoti bamemaki punda yango. Pe ambulance ememaki mokumbi-punda yango, makila ekobimáká na matoi na ye. Pe punda ekobaki na yango kokende kuna, pe balokoti bakangaki yango.

³¹ Mobéngi wana apusanaki pe alobaki: “Nakopesa dollar monkama na moto oyo akosala seconde zomi likolo na ye.” Akobaki kotambola wana, kokendaka wana, alobaki, atalaki ngai mpenza na miso, alobaki: “Ozali mokumbi-punda?”

³² Nalobaki: “Te, misié.” Nabongolaki makanisi na ngai, mbala moko. Nazalaki mokumbi-punda te.

³³ Ntango nautaki kobulisama, na Eglise Missionnaire Baptiste, nazalaki kotia Biblia na ngai na nse ya lipeka, boyebi, ndenge *wana*, pe nazwaki mikanda na ngai—na ngai ya kondimisama. Ngai—nazalaki mobundeli ya Kondima, nde nyonso oyo yango ezalaki. Nazalaki kokanisa ’te nazalaki motei.

³⁴ Mokolo moko nazalaki awa na St Louis, ntango elenge mwasi Daugherty abikisamaki, pe nazalaki kokanisa ’te nazali motei. Nakendeki pe nakutanaki na ba-Pentekotiste. Pe ye Robert Daugherty, bamosusu kati na bino bakoki koyeba ye. Boye nayokaki ye koteya. Pe moto yango azalaki koteya kino akogumba mabolongo pe elongi ekokoma bleu, pe akokita kino

na nse pe akotelema lisusu, kozongela pema na ye, bokokaki koyoka ye na ntaka koleka aveni mibale, wana azoteya.

³⁵ Ngai, na lolenge na ngai ya kala ya ba-Baptiste, nakanisi ezalaka mbangu-mbangu te. Moto moko atunaki ngai, banda wana: “Ozali motei?” Nalobaki: “Te, misié.” Esengeli nazala na yango ekenge.

Moninga moko alobaki ngai, kuna na Philadelphie . . .

³⁶ Kuna nde esika liyangani ya sima ekosalema, elongo na bikolo nyonso. Nakoteya na mokolo ya 29, kofongola liyangani yango na mokolo ya 29, mpo na Docteur Brown pe—pe ebele na bandeko wana nyonso. Ekozala na Philadelphie, ekobanda mokolo ya 29 ya sanza oyo. Ezali litomba mpo na ngai kofungola liyangani yango, boye, pe kozwa maloba na bilei ya ntongo mbala mibale to misato mpo na bango.

³⁷ Moninga moko alobaki: “Eloko nini esalaka ’te ózala-zala na etonga ya bato na Mombongo wana? Osengeli kozala nde motei.”

Nalobaki: “Ee, ngai—nazali moto ya mombongo.”

Alobaki: “Ee, mombongo nini—nini osalaka?”

³⁸ Pe nalobaki: “Mombongo ya assurance.” Nalobaki yango mbangu-mbangu na ndenge ’te ákoka kososolo yango te, bomoni. Asosolaki eloko nalobaki te. Natikala koloba “ba-assurance” te. Nalobaki: “assurance.”

³⁹ Alobaki: “Ee, nazali—nazali na esengo ya—ya koyeba yango.” Alobaki: “Nini, siège ya kompani yango ezalaka wapi?” Alobaki: “Ba-assurance yango ya ndenge nini?”

Nalobaki: “Ya Bomoi na Seko.”

Alobaki: “Natikálá koyoka nsango na yango te. Siège na yango ezalaka wapi?”

Nalobaki: “Na Nkembo.”

⁴⁰ Boye oyo kati na bino asepeti na yango, nakosepela kosolola na bino na ntina na yango sima na losambo kosila.

⁴¹ Pe nazomikanisela na ntina na ba-assurance, eleki mwa ntango. Nabanzi ’te moto moko ya ba-assurance azali awa te. Kutu, ndeko na ngai ya mobali asalaka mosala ya koteka ba-assurance, na Prudential. Boye bayebisaki ngai ’te na ntango moko nazwaki mwa kwokoso ná ba-assurance. Pe batangelaki biso mpenza malamumu te ndenge yango esalaka, pe tata asalaki mosala mibu zomi mpo afutama mibu ntuku mibale, ndenge tokanisaki. Ntango ekomaki pene mpo afutama, motuya yango ezalaki bobele dollar nsambo na ndambo, pe biso tozalaki kokanisa ’te ezalaki na botuya ya dollar monkama. Kasi, na—nayebaki te. Ezali malamumu, sika, assurance ezali nango malamumu; nazokitisa yango te. Ezali mpenza malamumu.

⁴² Boye nazalaki na moninga moko asalaka ba-assurance, to atekaka ba-assurance, nde nalingaki koloba, moninga moko

natángá na ye; ndeko na ye, akomaka na jurnal *Shambre Ya Likolo*, azali motei malamumu moko ya Baptiste. Boye mokolo moko, Wilmer ayaki koyebisa ngai, alobaki: “Billy, nayei kosolola na yo makambo ya ba-assurance.”

43 Nalobaki: “Ee, Wilmer,” nalobaki: “Nakoyebisa yo, tozalaka baninga malamumu banda kala,” nalobaki: “pe nyonso wana.” Nalobaki: “Soki olingi tosolola mpo na ntina na lolenge ya mokolo, to—to na ntina na eloko mosusu, malamumu, kasi mpo na kokende kolòbo to eloko mosusu. Nakosepela kosolola na ntina na yango. Kasi . . .”

Sikawa alobaki: “Ee” alobaki: “yo osengeli mpenza kozala na assurance.”

Pe nalobaki: “Nazali na assurance.”

44 Pe alobaki: “Ô limbi- . . . Boye nakanisi Jesse,” wana ndeko na ngai ya mobali, “asili kotekela yo moko?”

45 Nalobaki: “Te.” Pe mwasi na ngai atalaki ngai lokola nazalaki mokosi moko, bomoni, ‘mpo ayebaki ’te nazalaki na assurance moko te. Na bongo atalaki ngai. Pe nalobaki: “Iyo,” nalobaki: “Nazali na assurance.”

46 Alobaki: “Ezali nini?” Pe nalobaki:

Assurance oyo epambolami, Yesu azali ya ngai!
 Ô, oyo nde elengi ya liboso ya nkembo na
 Nzambe!
 Nazali mosangoli ya lobiko, oyo Nzambe
 asombá,
 Nabotami na Molimo na Ye, nasukolami na
 Makila na Ye.

47 Alobaki: “Billy, ezali malamumu mpenza, kasi yango ekokotisa yo awa na lilita te.”

48 Nalobaki: “Kasi ekobimisa ngai. Nazali te—nazali komitungisa mpo na kokota kuna te; nazali komitungisa mpo na kobima wana.”

49 Bato ya mombongo, nazali naino kati na mosala yango. Soki bolingi kosolola na ngai mwa moke mpo na yango, nakosepela kosala yango ná bino.

50 Kasi kozala na lisanga ya bondeko ezali likambo monene. Nandimi ekomámá na Makomi ’te: “Ezali malamumu pe esengo soki bandeko bakoki kosangana na bomoko. Ezali lokola mafuta ya kopakola oyo ezalaki kokita na mandefu na Alona, pe kotiola kino na nsonge na bilamba na ye.” Kosangana na bondeko ezalaka na eloko moko boye!

51 Nzambe ye moko, na ebandeli, Azalaki bobele Nzambe. . . Azalaki ata Nzambe te, na ebandeli. Boyebaki yango? Akokaki kozala te. *Nzambe* na Anglais elingi koloba “eloko ya kokumisa.” Bomoni? Lokola Azalaki Elohim, oyo azali kobika na Ye moko;

Azalaki kutu Nzambe te. Kasi misala ezalaki na kati na Ye, ndakisa lokola makanisi na yo. Bomoni? Makanisi na yo, esengeli námona eloko moko, bongo na sima . . . Nakanisi yango, na sima koloba yango. Pe liloba ezali likanisi oyo elobami. Na bongo: “Na ebandeli Liloba azalaki, pe Liloba azalaki elongo na Nzambe, pe Liloba amonisamaki,” bomoni, ebimaki.

⁵² Na bongo nyonso ezali ndenge moko. Ndenge moko na biso, ntango tobotami mbala ya mibale, tozwi Bomoi ya Seko. Soki tozali na Bomoi ya Seko, lolenge ya Bomoi ya Seko ezali bobele moko, ezali nde Nzambe. Pe biso tozali misala na Ye. Sikawa na kati ya Baklisto nakoki koloba boye. Tozali misala. Pe Yesu ayaki lokola Mosikoli. Bato boni bandimi yango? [Losambo balobi: “Amen.”—N.D.E.] Kosikola, ezali kozalisa eloko ya sika te. Kosikola ezali kozongisa eloko oyo esilá kozala. Bomoni? Bongo eloko nini bozobanga? Bomoni? Nyonso ezali—nyonso ezali na maboko na Ye, sáa ezali kotambola bobele malamumu. Makambo nyonso esengeli kozala lolenge oyo, bongo émema biso na esika oyo. Sikawa . . .

⁵³ Pe ná kondima pe kolikia sòlo-sòlo ’te na ntongo oyo moto nyonso awa, oyo azali moto na bondeko kitoko oyo te, ete bokosolola na ntina na yango ná moto malamumu oyo; esengelaki bobele ná pesa ye mbote ya loboko, pre—prezida ya liyangani oyo. Bongo bomilendisá! Dawidi alobaki ’te amilendisaki mpo na kotelemela monguna. Pe bino, bino—bino—bino bosengeli kosala nyonso oyo bokoki mpo na komilendisá pe kotelemela monguna. Tozali awa lokola bandeko ya Nsango—malamumu mobimba, bomoni. Tondimaka Yango. Tokota na mosala, tobima pe tokende kozwa bandeko mosusu wana pe tokotisa bango, bázala ya Nsango—malamumu mobimba to te, tokotisa bango na kati na—na mayangani na biso. Tobondela pe tosala mosala na biso mpo na kolendisá Nzoto na Klisto, pe, na yango, tokomilendisá. Nzambe ázala na bino, asunga bino. Na ntango nyonso bokolinga ’te nasunga bino, boyebisa ngai. Sikawa liboso tobelema na Liloba, tika ete . . .

⁵⁴ Nalingi kouwisa bino ntango molai awa te. Nazali—nazali bobele . . . Lokola nautaki koloba: “Nazalaka makambo malembe malembe, boyebi, pe nasengeli kokanisa na yango malembe malembe.” Bongo—bongo mayele na ngai ezali malamumu mingi te, mpo na kobanda, na yango esengaka nazwa mwa ntango; pe nayebi makambo koleka te bobele oyo Ye akoyebisa ngai mpo naloba, pe etiaka ngai na mobulu ntango mosusu, ebimisaka ngai libanda na yango mbala misusu, na boye nalobaka bobele oyo Ye alobi. Kasi liboso tobelema na Liloba, tika tobelema na Mokomi na yango.

⁵⁵ Eleki mwa ntango, nazalaki kotambola elongo na Dokotolo moko monene ya Bonzambe, mingi kati na bino bokoki koyeba ye, William Booth-Clibborn, pe ye ateyaka Nsango—malamumu na nkota nsambo. Pe tozalaki kosolola na ntina na Nzambe pe

misala na Ye. Pe nazalaki kolobela yango, nalobaki: “Nzambe azali lokola diama.” Bomoni? Pe nalobaki: “Bongo makabo oyo ozolobela wana,” nalobaki: “ezali—ezali bobele bitaliseli ya bolingo na Nzambe.” Pe nalobaki: “Lokola na Afrika, biso . . .”

⁵⁶ Prezida ya libulu ya makéle, kuna na Kimberley, azalaki moko na ba-huissier na ngai kosunga na molongo. Amemaki ngai na mabulu ya diama yango na—na Kimberley. Ee, okoki kolokota yango na balabala, kasi komeka kokamata moko te longola bobele soki bapapi yango. Esengeli kopapama na lipinga ya basali. Boye diama ya monene, soki omoni yango engengaka te. Te, mpo engenga esengeli bapapa yango.

⁵⁷ Pe yango nde Nzambe azalaki, pe Ye asengelaki kozokisama mpo na mabunga na biso, pe kobetama mpo na masumu na biso na nkó. Ye azali Diama ya monene. Bongo ntango opapi diama, (bosila kotala yango malamumu?) okopapa yango na ba-coins misato, pe soki moi ebeti yango ekolakisa baláangi nsambo. Bomoni? Pe soki otali, motane o kati ya motane, ekopesa pembe. Boyebaki yango? Ezali solo. Motane o kati ya motane, ezali Makila, Makila motane nakotáláká na . . . Soki Nzambe atali mosumuki ya motane, o kati ya Makila motane, akomaka pembe. Azali na kati ya motema, bomoni.

⁵⁸ Pe—pe na yango sikawa, kati na yango, nalobaki: “Nzambe abukamaki, azokisamaki, abetamaki, mpo na kotalisa na kongenga oyo, ntango ekutani na—na Liloba monene ya Nzambe, ekotalisa ndenge Nzambe azali.”

⁵⁹ Bongo Misié oyo Clibborn alobaki: “Kasi yo oyebi mpenza Biblia na yo te.”

⁶⁰ Nalobaki: “Ekoki kozala sòlo. Nayebi Mokomi na yango malamumu mpenza. Boye yango nde—yango eloko ya motuya, soki nayebi Mokomi na yango.” Koyeba Ye, ata soki oyebi Liloba nyonso, tó te, Koyeba bobele Ye!

⁶¹ Nabanzi ezalaki Hudson Taylor moto alobaki na elenge ntoma wana mokolo moko. Alobaki: “Misié Taylor, nauti kozwa Molimo Mosantu,” alobaki: “esengeli na ngai kokende kozwa Diplôme ya Graduat?” Alobaki: “Komeka kongalisa mwinda te ntango bougie ezopela mwa ndambo. Tika yango éngala ntango ezopela mpenza.” Malamumu. Na elobeli mosusu, soki oyebi nini koloba te, kende koloba ndenge epelismaki. Yango ekoki.

⁶² Pe bino ba-Hommes d’Affaires Du Plein Evangile bosala ndenge moko. Esengeli te—esengeli kozela te ozala ntoma; tatola bobele makambo oyo Ye asilá kosalela bino. Na ntina wana nde bosangani awa, ezali mpo na kotatola makambo oyo Asilá kosalela bino. Yango ekopelisela Pole epai ya ba mosusu mpo bangengisama na yango. Lolenge wana nde mwinda ezalaki kopelिसama na mongombo, moko sima na mosusu; pòle mosusu te, kongengisa ya sika; kasi pòle moko yango. Elingi koloba, ezali Nzambe moko yango ntango nyonso, nde azopelisa Pòle yango.

Tika tosolola na Mokomi monene oyo sikawa, wana togumbi mitó.

⁶³ Tata na likolo, kosangana sikawa na bisika bileki Likolo: Oyo boye, tososoli 'te, ezali likambo ya ndako ya losambo te; na ntembe te, ba-Kiwanis ná masángá na bato ndenge na ndenge mingi, ba-Lions pe nyonso wana, bakutanaka awa. Kasi na ntongo oyo ezali losambo mpamba te ba—batindami ya Bokonzi basangani elongo. Pe, ata bongo, tosili komiyoka, na nzela na matatoli pe ba-nzembo oyo, ete tozali—tozali na kososola Bozali ya Mokonzi monene. Toyebi 'te Azali awa.

⁶⁴ Bongo sikawa biso, lokola bana, tozali kopesa Yo mbeka ya masanzoli ya bibebu na biso, ô, ntango mosusu ezali na molongo te, Nkolo, kasi ezali bobele bana, Ozali kososola yango. Ata tomeke kosala ndenge nini kokokana na lolenge pe mayele na—na biso, ekoki ntango mosusu kouta na motema te, ezali eloko etiami likolo-likolo. Kasi ntango biso, longwa na mitema na biso, topesi Yo libonza ya masanzoli, oyo ezali na kati kuna mpo na Yo, nandimisami 'te ekoyambama.

⁶⁵ Sikawa tobondeli 'te Okanga biso na nsinga ya Molimo Mosantu, sangisa mitema na biso esika moko, pe oloba na biso na nzela ya Liloba na Nzambe.

⁶⁶ Pambola eyanganelo moke oyo, Nkolo, pesa yango makasi. “Ngai Yawe nalonaki yango, Nakomwangisela yango mai moi pe butu, mpo moto akoka kobotola yango na maboko na Ngai te.” Nabondeli, Nkolo, lokola mosali na Yo, pambola bango. Lendisabango, Nkolo, na ntina na Bokonzi.

⁶⁷ Pambola mangomba nyonso oyo etalisami awa na ntongo oyo, pe moto nyonso. Pe soki bato mosusu bazali awa na ntongo oyo, oyo—oyo babikisami naino te, na—nabondeli, e Nzambe, 'te oyo ezala ntango oyo bakososola 'te balongobani te mpo na kokutana na liwa, ete bakozwa li—likabo ya Bomoi ya Seko na nzela na Yesu Klisto Mwana na Yo. Mpo tosengi yango na Nkombo na Ye. Amen.

⁶⁸ Sikawa, na mayangani, nabanzi nateyaki bino makasi mpenza pe nyonso wana, na mayangani, nalingi te kozwa, koteya liteya moko. Kasi nabanzi 'te ezali mpenza malamun te kosala li—liyangani kozanga kotanga Liloba pe koloba mwa moke likolo na Liloba. Boye awa naponaki longwa na Liloba awa, mwa li—lisese, mwa lisolo moke. Mpo na bamosusu kati na bino, nasilá koteya yango mbala mibale to misato, kasi nabanzi ekoteyama lisusu, bokoki koyikela ngai mpiko mwa moke mpo yango.

⁶⁹ Nalingi ko—kotanga na Buku ya Santu Luka, mokapo ya 19, kobanda na eteni ya 1. Ezali mwa litangi moko ya ndenge mpenza, kokanisa kolobela yango na esika lokola oyo. Kasi ata bongo Liloba nyonso epemelami, ebongi na esika na Yango, pe nazali kolikia 'te Nzambe akozwa Liloba oyo pe akokokisa Yango mpenza na esika Yango esengeli kozala na ntongo oyo.

... Yesu akotaki pe alekaki na Yeliko.

... tala, mobali moko na nkombo ya Zakai, oyo azalaki mokonzi kati na bakongoli mpako, pe azalaki mozwi.

Pe alukaki nzela ya komona Yesu soki—soki azali nani; ...

⁷⁰ Tika natanga yango lisusu, mpo nalingi nabetela yango nsete.

Pe alukaki nzela ya komona Yesu soki azali nani; nde mpo na ebele ya bato ye akokaki te, to mpo ye azalaki mokuse.

Pe atambolaki mbangu liboso, pe amataki nzete ya sikomore mpo amona ye: mpo esengelaki aleka na nzela yango.

Pe ntango Yesu akomaki na esika yango, atombolaki miso, pe amoni ye, pe alobeli ye, Zakai, sala noki. . . kita na nse; mpo esengeli na ngai kovanda na ndako na yo lelo.

⁷¹ Tika Nkolo abakisa mapamboli na Ye na litangi ya Oyo, Liloba na Ye.

⁷² Moto oyo, moto moke oyo, lisolo na biso ebandi na—na Yeliko. Sikawa, Yeliko ezalaki mboka ya nse koleka na—na Palestine, pe ezwami na lobwaku. Pe—pe Yelusaleme ezali likolo na—na ngomba, na likolo ya nkeka.

⁷³ Pe soki botali malam, Yesu, ntango Ayaki na mokili, bapesaki Ye, nkombo ya nse koleka nyonso oyo ekokaki kopesama, kati na bato. Koya na Ye, Azalaki: “Belezebula,” wana ezalaki nkombo ya mabe koleka oyo bakokaki kobenga Ye, ezali, “molimo mabe, moto na soloka, molimo ya mbindo.” Babengaki mosala na Ye molimo ya mbindo. Lingomba oyo elengelami te, mpo na kokutana na Ye, bapesaki Ye nkombo moko ya nsomo: “Belezebula.”

⁷⁴ Pe Ayaki, na mbotama ya komikitisa koleka mbotama nyonso oyo esalemá, epai na mama moko mosali bilanga, oyo azangaki ata esika ya kolala mpo na—mpo na kobota mwana oyo. Pe bilamba oyo bazingaki Ye, elobamaki, ’te eutaki na kingo ya ngombe mobali, oyo bazingaki Ye na yango, na elielo ya banyama, na ndako moko ya nsolo mabe, na esika ya bosoto ya banyama. Pe ndako ya bibwele yango ezali ata ndako ya malonga te; mwa lidusu na mopanzi ya mwa ngomba.

⁷⁵ Pe Avandaki elongo na bato ya pamba koleka, babola ya makasi koleka kati na bato. Pe Aboyamaki na bato minene koleka kati na mboka. Aboyamaki na bato na Ye Moko, lingomba oyo esengelaki koyeba Ye, kasi basalaki yango te. Balakisamaki kati na Liloba te, mpo báyebe Ye.

⁷⁶ Tomoni lisusu 'te Akendaki na Yeliko, mboka oyo ezalaki na nse mpenza koleka kati na Palestine. Nabosani metre boni yango ezalaki na nse ya mbu, na nse mpenza. Ye Amikitisaki mingi mpenza kino moto ya moke koleka kati na engumba asengelaki komata na nzete mpo ákoka kotala Ye na nse.

⁷⁷ Kasi yango nde oyo mokili ekaniselaki Ye. Babomaki Ye na liwa oyo ya mabe koleka, ya mpasi koleka, oyo moto akokaki kokufa na yango; Akufaki lokola moto mabe. Liwa ya nsoni koleka oyo Akokaki kokufa, balongolaki Ye bilamba na Ye, pe, ya solo, bomonaka yango na bikeko, pe bongo na bongo, bazingá Ye mwa elamba. "Kasi Atiolaki nsoni." Balongolaki Ye bilamba na Ye nyonso, babakaki Ye nsete na ekulusu, na nsoni. Liwa ya mabe mpenza koleka, ya mpasi mpenza koleka oyo ekokaki kopesama, bapesaki Ye yango. Pe yango nde oyo mokili ekanisaki na ntina na Ye.

⁷⁸ Kasi Nzambe akanisaki na ntina na Ye kino Apesi Ye Nkombo oyo ezali likolo na nkombo nyonso oyo ebengamaka na Likolo to na mokili. Atomboli Ye likolo koleka, ngwende na Ye likolo koleka, na lolenge 'te Asengeli kobwaka miso na nse mpo na kotala Lola. Yango nde oyo Nzambe akanisaki na ntina na Ye. Nandimisami 'te yango nde makanisi na biso na ntongo oyo, pe. Ezali likolo na nkombo nyonso, likolo na nkombo nyonso oyo ekoki kobengama. Ata libota mobimba na Lola pe na mokili ebengami: "Yesu." Pe na nzela na Nkombo oyo, mabolongo nyonso—nyonso ekofukama, pe minoko nyonso ekotatola na Yango.

⁷⁹ Zakai azalaki bobele mo—moto na mombongo kati na engumba ya Yeliko. Pe na ntembe te azalaki mo—moto malamau na lolenge na ye. Ye—azalaki, toloba, nandimi ete, lokola azalaki moto malamau, asengelaki kozala moto na lingomba moko boye, moko na ba-dénomination ya eleko wana. Toloba 'te azalaki Mofalisai.

⁸⁰ Pe ye, ya solo mpenza, atambolaki kokokana na makanisi ya mwasi na ye te. Toloba 'te nkombo na mwasi na ye ezalaki Rebeka. Pe atambolaki kokokana na makanisi ya mwasi na ye te, mpo ye andimelaki Yesu. Andimaki 'te Ye azalaki mpenza oyo Azalaki, Masiya, mpamba te amonaki Ye kosala elembo ya Masiya. Ye, lokola Moebele ya mwasi; Baebele batalelaka bilembo pe basakoli, mpo bango basengelaki kozala batindami na bango. Yango wana bakokaki kozanga koyeba Ye soki moke te, mpo Asengelaki koya, "Mwana na moto."

⁸¹ Bótanga oyo etikali awa oyo etali Zakai: "Mpo Mwana na moto ayaki koluka pe kobikisa baoyo babungaki. Azali Mwana na Abraham."

⁸² Na ntango, bafundaki Ye 'te azalaki kotambola elongo na basumuki. Boye tomoni 'te basengelaki kososola yango, kasi basosolaki te. Bazalaki na likindo na bango ya—ya kobika

malamu pe kozala bato malamumu, pe bongo na bongo, kasi basosolaki mpenza oyo Masiya na bango asengelaki kozala te.

⁸³ Boyebi 'te yango ekoki kosalema lisusu? Ekoki kosalema na pètè mpenza, 'te tokososola yango mabe na lolenge moko boye. Sika nzela ya koyeba yango malamumu ezali bobele moko, ezali, koluka koyeba oyo Ye azalaki. Bongo, Makomi elobi: "Azali ndenge moko." Luká koyeba ndenge nini Ye Akomimonisa na ntango ya suka. Ekomami. Bomoni, Asalaka eloko ata moko te soki Amonisi yango liboso te. Alobaki bongo kati na Makomi: "Asalaka eloko moko te, bobele soki Amonisi yango na baombo na Ye basakoli." Pe Amonisaki Yango. Pe *Oyo* ezali mosakoli na Ye, *Oyo* ezali Buku ya esakweli, na mombimba na yango, Ezali emoniseli mobimba ya Yesu Klisto. Eloko ya kobakisa, to ya kolongola kati na Yango ezali te. Pe tosengeli koluka Yango pe komona mokolo nini tozali kobika kati na yango, mpamba te tokoki kokangama na motambo moko yango.

⁸⁴ Boye tomoni 'te na ntango oyo, Zakai oyo, moto na biso ya mokuse na ntango oyo, moto ya mombongo oyo ya—ya Yeliko, biso. . . akokaki kozala moto ya ba—Kiwani, soki eloko ya bongo ezalaki, to eloko moko ya kotalisa yango. Ye—ye akokaki kozala mosangani ya masangá moko minene kuna, oyo ezalaki na Yeliko. Na ntembe te, azalaki moto monene, na ntango na ye—na ye, pe azalaki mondimi na lingomba.

⁸⁵ Kasi eloko ya mabe tomoni ezali 'te, asilaki kozua ngambo ya makanisi ya mikolo wana, makanisi ya bato mingi, na ntina na Yesu. Pe Yesu azali Liloba; pe Liloba, oyo emonisami, ezali Yesu. Bomoni? Pe na yango, ye azuaki nga—ngambo ya makanisi ya bato mingi oyo bazalaki koloba 'te Ye azalaki mosakoli te, ete Azalaki bobele mo—mo—mo. . . Nalingi koloba nkombo yango te, ndenge tokoki kobenga yango lelo, mokosi, ezalaki bobele eloko ya kokosa.

⁸⁶ Kasi, bomoni, Satana akoki komekola yango malamumu mpenza kino ekokoma mpasi mpo na koyeba solo ná lokuta. Yesu alobaki 'te ekozala bongo na mikolo ya suka, komekola ekozala mingi mpenza, ndenge Yane na Yambele batelemelaki Mose.

⁸⁷ Bomikanisela, bato mibale wana bakokaki kosala makambo nyonso oyo Mose ná—ná Alona bakokaki kosala. Kasi eloko moko oyo Mose ayebaki, pe oyo endimisamaki. . . Ee, Yane na Yambele, bayaki ata moke te, mpo na kokangola baombo. Mose ayaki na Nkombo na Nkolo, mpo na kokangola baombo, bomoni, mpamba te ekomamaki bongo. Eyebisamaki na Abraham: "Momboto na yo bakovanda na mboka mopaya mibu nkama minei, kasi Nakobimisa bango." Bongo Mose azalaki na YANGO ELOBI NKOLO. Kasi bango bakokaki komekola makambo nyonso oyo bango bakokaki kosala. Lokola bayebaki yango, bapesaki bokebi ata moke te na bamekoli na bango, batikalaki mpenza sembo na Liloba. Suka-suka Nzambe ayaki kotatola.

⁸⁸ Pe boyebi ete Alobaki 'te ekozala bongo na mikolo na suka: "Lokola Yane ná Yambele batelemelaki Mose, bato oyo ya makanisi mabebá bakosala bongo, na oyo etali Solo." Ezali ya solo, bomoni, bobele komekola mpamba. Boye, yango ezali kopesa bato mwa mobulu.

⁸⁹ Ntango mosusu okogangela bango, kasi ata bongo ezali—ezali te ete oyinaka bango. Ezali mpo olingi nde bango mpenza.

⁹⁰ Bongo soki ozali na mwana na yo ya moke ya mobali, akei kovanda libanda na kati-kati ya nzela, pe obimi kuna pe olobi: "Junior, na ngai, nakanisi 'te osengeli kovanda kuna na libanda te," ntango mosusu akoki koloba: "kende kosala makambo na yo"? Okopesa ye mwa. . . Bobengeka yango nini, ndenge tata na ngai azalaki kopesa ngai yango? Mbatá moko ya mokolo élamusa yo. Ezali bongo, ndenge babengaka yango? Yango nde eloko oyo ye asengeli na yango.

⁹¹ Pe yango nde oyo osengeli ntango mosusu kopesa na lingomba; ezali te mpo oyinaka Junior, kasi mpo olingi Junior mingi nde. Omoni? Bolingo esembolaka.

⁹² Wana, Yesu azalaki kosala bango mabe te. Alingaki bango, pe Asengeli kosembola bango.

⁹³ Na yango tomoni moto moke oyo, ná Rebeka, mwasi na ye. Ye andimaki 'te Ye azalaki mosakoli, Mosakoli yango. Elekaki mibu nkama na nkama oyo batikalaki kozua mosakoli te. Bayebaki ete oyo akolanda, mosakoli ya solo oyo akolanda, akozala Ye. Bomoni, bayebaki 'te ezalaki koya, mpo esakolamaki. Boye basakoli basilaki, pe bongo Ye akotaki na mosala. Pe ye asilaki komona elembo wana ya Masiya, pe ayebaki 'te ezalaki Liloba. Bomoni, asilaki kolukaluka yango.

⁹⁴ Boye lisolo na biso ebandi awa. Esengelaki kozala mpenza butu moko somo mpo na moto ya mokuse oyo. Ezalaki butu moko alalaki malamute, pe akokaki kozwa mpongi te. Butu mobimba, azalaki—azalaki kobaluka-baluka, likolo na mbeto. Mingi kati na biso toyebi ndenge butu ya lolenge wana ezalaka.

⁹⁵ Bomoni, Rebeka ayebaki. Azalaki kozua ba-nsango kouta na bayekoli, pe bongo na bongo. Ayebaki 'te Yesu asengelaki kokota na engumba wana na ntongo oyo ekoya. Pe alingaki mpenza bolamu ya mobali na—na ye, na lolenge ete alingaki 'te ye na Yesu bamonana miso na miso. Pe moto oyo amonani na Ye miso na miso, ekosala yo eloko moko boye. Azali lokola bato nyonso te. Azali ndenge mosusu. Pe alingaki ete mobali na ye áyeba solo mpenza 'te ye asilaki komona Ye, komona misala na Ye, pe ayebaki 'te Ye azalaki Masiya yango. Ata bongo, banganganzambe pe bato mosusu bazalaki koloba: "Eloko moko ezali wana te. Ezali bobele lokuta. Ezali—ezali bokosi." Kasi ye andimaki yango, na yango azalaki kobondela.

96 Sikawa, Rebeka, soki olingi 'te moto ya mombongo na yo, Zakai, akoma solo liboso na Yesu, yo banda bobele kobondela, akozanga kimia.

97 Boye ntango esilaki kobeleva mingi mpenza, boye, na ntongo oyo elandaki, Yesu asengelaki koleka na nzela wana. Bongo, butu mobimba azalaki kobaluka-baluka na mbeto, pe atungisamaki mpenza. Pe ye mwasi, alalaki wana, kobondeláka. Pe na ntembe te, na butu yango, ntango bakolamuka, akoloba: “Natondi Yo, Nkolo, nayebi 'te Ozali kosala kati na ye.

98 Sikawa ntango okomi komona Zakai na yo, azangi kimia, loba bobele: “Natondi Yo, Nkolo, Ozali kosala kati na ye sikawa.” Ntango omoni ye akomi mpenza kanda-kanda, alingi lisusu kokende losambo te, omoni: “Zala mosika na bato wana! Kokende lisusu kuna te! Eloko moko ezali kuna te!” Kanga bobele motema. Nzambe azali kosala, omoni. Lolenge wana nde Asalaka makambo, omoni. Akozanga mpenza kimia kino akokoka lisusu te.

99 Boye, na mokolo oyo elandaki, na ntongo-ntongo, tomoni mwa moto na biso oyo abimi na mbeto pe akeyi kolata bilamba na ye ya kitoko koleka, boyebi, nzambala na ye ya kitoko koleka oyo azalaki na yango, akati mandefu na ye pe asanoli nsuki. Pe Rebeka abwaki liso na nse ya bolangiti pe amoni ye. Ayebi ete likambo moko elingi kosalema. Boye apusani na lininisa, pe atali mpo na koyeba soki mwasi alamuki, pe azotala. Te, azalaki ya kolamuka te, ndenge ye azalaki kokanisa. Atomboli rido pe atali libanda, pe ezalaki ntongo makasi, na yango akobi komilengela mobimba.

100 Bomoni, ntango obandi kobondela mpo na moto, eloko moko ekobanda kosalema. Banninga, wana nde esika tokweyaka, kozanga kobondela. Libondeli ezali mofungoli nzela. “Bosenga pe bakopesa bino. Bozwaka te mpo bosengaka te; bosengaka te mpo bondimaka te. Bosengaka mingi, mpo esengo na bino efuluka. Bosenga pe bondima 'te bozui eloko oyo bosili kosenga.” Na sima bokangama na yango. Botika yango te. Soki ezali elaka kati na Biblia, pe emonisameli yo 'te Nzambe akopesa yo yango, kangama na yango.

101 Lolenge wana nde ye azalaki—azalaki na yango. Emonisamelaki ye ete ye Zakai na ye akobikisama, na yango akangamaki ngwi na yango.

102 Bongo abimaki libanda na ekuke, alobaki: “Zakai, lelo olamuki ntongo-ntongo boye mpo na nini?”

103 “Ô,” alobaki: “molingami, nakanisi ete nalingi, ah, ah. . .” Boyebi, okoki koluka komilongisa na ndenge nyonso, Zakai. “Nakanisaki 'te nabima libanda mpo nazwa pema ya—pema ya mopepe ya malili. Boyebi, mwa. . .” Boyebi, okoki kobomba likambo ya ndenge wana, boye te? Pe mwasi ayebaki likambo.

104 Boye botala ye wana abimi, ákotaláká sima na ndako, boyebi, wana abimi na nzela ya moke, kotaláká na sima. Mwasi ákotala ye na lilinisa, boyebi, koluka koyeba eloko nini ezosalema. Ayebaki yango na ngonga wana. Afukamaki pe alobaki: “Natondi Yo, Nkolo. Nandimi ’te nyonso esili sikawa. Tomoni ye koningana.”

105 Na yango soki oyei na Zakai na yo na ntongo oyo awa na liyangani, abandi koningana. Ekoki kozala ’te afandi awa, boye abandi koningana. Ata bongo, tomemi ye áningana tee awa.

106 Bongo abimaki wana, akotaláká na sima, komona soki moto azokengela ye, boyebi. Alobaki: “Sikawa, boyebi eloko nini nakosala?” Tobalola makanisi na biso epai na ye sikawa. “Mwasi na ngai amikotísá na mobulu ya likambo oyo, bazobenga soko, Mosakoli ya Galilai; na ntango oyo, nganganzambe pe mobateli na ngai—na ngai azoyebisa ngai ’te, ‘Eloko ya ndenge wana na mikolo oyo ezalaka te. Makamwisi pe makambo nyonso wana ezali bobele ya lokuta. Eloko moko ezali wana te.’ Boyebi eloko nini nakosala? Nakokita kuna pe nakoyebisa Ye eloko nini nazokanisa. Kutu, yango pe ekokomisa ngai moto monene na engumba oyo, bomoni, ntango nakokitisa Ye, na miso na Ye. Nakosala yango.” Bongo abimi.

107 Alobaki: “Sikawa Akokotela na ngambo ya sudi, te, to akouta na ngambo ya nordi, koyela longwa na Yelusaleme, Ye, akouta na Dani, kokita kino na Bala-seba.” Alobaki: “Nako—nako—nako. . . Akoya, longwa na Yelusaleme, boye nako—nakokende kuna na ekuke monene ya nordi. Nakozwa Ye ntango Akolinga kokota. Pe nakotelema bobele wana pe nakozwa nzela ya kotala Ye malamú, pe nakoyebisa Ye eloko nazokanisa.”

108 Ô, ndenge ba-Zakai bazali ebele na mikolo oyo, baoyo balobaka na ntina na Yesu na mayangani ’te: “Ezali bobele etonga ya ba-tuntuki. Eloko moko ezali wana te. Soki nakutani na Moto yango, bokomona likambo nakosala!” Bomoni?

109 Na yango akendeki kuna na ekuke monene. Kasi likambo ya kokamwa ezalaki ’te, boyebi. . . Azalaki kokende koluka esika moko kuna na ekuke monene yango, pe koyebisa Ye ’te ezali moto ya mombongo; azali moto ya ki—Kiwani, a—azalaki moto ya lisanga pe—pe ya mi—miziki nyonso ya engumba. Ye, azalaki—azalaki moko na bakonzi kuna, pe azalaki moto monene pe moto ya lokumu. Azalaki mwana mboka ya ndakisa. Pe azalaki na mposa mpenza ya koyebisa Ye ’te Ye asengelaki koya na engumba wana te, bazalaki na batei ebele pe mangomba ebele, bazalaki na bosenga ya makanisi na Ye wana te. Boye akitaki na balabala na lolendo nyonso, avimbisaki mwa ntólo na ye, boyebi. Pe, ô, oh! la la! Nini? Ee, rabi akokaki kokomisa ye mosungi soki basali likambo ya ndenge wana. Na bongo akendeki kuna na ekuke monene yango.

110 Kasi likambo ya kokamwa. Ee, boyebi, na lolenge moko boye ezali ndenge, kasi, esika nyonso oyo—oyo Yesu akendeke, ezalaka ntango nyonso na moto moko mpo na koyoka Ye. Bomoni? Pe liboso ákoma kuna, a—ayokaki makelele. Pe bazalaki koyemba nzembo ndenge na ndenge, pe—pe: “Nkembo na Nzambe, na bisika-bileki-Likolo,” pe bazalaki koyemba ba-nzembo nyonso ya kitoko oyo, pe mosusu bazalaki kobeta milolo pe koganga. Ezali likambo ya kokamwa ete esika Yesu azali, ezalaka ntango nyonso na makelele mingi, boye te? [Losambo balobi: “Amen.”—N.D.E.] Bomoni? Ezali bobele. . .

111 Boyebi, Akotaki na tempelo pe. . .mokolo moko, na Yelusaleme, nde, pe ntango Akotaki, bakataki mandalala, pe bazalaki koganga. Pe balakisi minene ya mangomba nyonso wana, pe banganzambe bazalaki wana, pe balobaki: “Loba na bango batika koganga.”

112 Alobaki: “Soki batiki koganga, mabanga ekobanda koganga mbala moko.” Bomoni, eloko moko ekobanda koganga ntango Ye azali wana. Ezali solo.

113 Boyebi, ntango Alona akotaki kati na Shekinah, liboso na Shekinah, asengelaki kozala na epakolami, pe azalaki na. . . bilamba na ye esengelaki kozala na zekezeke pe ngonga. Pe wana nde lolenge se moko oyo bazalaki koyeba 'te Alona azalaki naino na bomoi, ntango bazalaki koyoka makelele wana. Pe ntango oyo, nazokanisa 'te ezali lolenge wana nde Nzambe akoki koyeba soki tozali na bomoi tó te, ntango bozooyoka mwa makelele wana. Soki bozwi eloko moko oyo ekufa mpenza, elingi koloba eloko moko ekomeli yango. Na yango bakokaki koyeba soki azalaki na bomoi tó te, na makelele oyo ezalaki kosalema.

114 Boye Zakai ayokaki makelele nyonso wana kuna na nse. Pe boye, ntango akomaki kuna, bikuke minene yango etondaki na bato, kino likolo na bitutu, pe nyonso. Pe azalaki na ye moto moko ya mokuse mingi, bongo, sima na nyonso, akanisaki: “Nakomona Ye ndenge nini? Batuntuki yango bakozala mingi zongazonga na Ye, na lolenge 'te ngai—nakokoka na nga komona Ye te. Bongo, boyebi,” alobaki: “Nayebi eloko moko, nakoki komona Ye awa te, mpo nazali mokuse mingi.”

115 “Kasi nayebi 'te Ye azokende epai na mowelani na ngai mpo—mpo Alia kuna. Boye nazososola te, soki Azalaki Moto ya mayele, Alingaki nde koya na esika na ngai ya mombongo, na restaurant na ngai. Kasi Azokende epai ya Lavinski.” To, nakolikya 'te Lavinski moko azali awa te. “Na yango, ata bongo, Akokende na restaurant na ye. Pe, ngai mpenza, nde naleisaka bato bilei ya kitoko, pe—pe mpo na nini Moto yango ata. . . ná Rebeka lokola mondimi ya losambo na Ye, bongo pe Ye azokende na esika ya ndenge wana?”

116 Malamu, alobaki: “Nayebi eloko ya kosala, nakokita awa esika Aveni Aleluya ekutaná ná Balabala Nkembo. Akoleka

na nzela wana.” Ezali solo. “Bobele kuna, na nse na balabala ya engumba wana, esika Aveni Aleluya ná Balabala Nkembo ekutáná.” Okokutana na Ye ntango nyonso na esika wana.

¹¹⁷ Boye atikaki ebele na bato wana pe apotaki mbangu kuna na nse, pe sikawa akanisaki, asilaki kolata kitoko, pe alobaki: “Sikawa, ntango Akobaluka na coin wana, nakolobela Ye, nakomonisa Ye eloko nini nazokanisa. Asengeli koleka na nzela oyo, boye nako—nako—nako . . . ntango Akoleka awa.” Bongo abandaki kokanisa: “Oyebi nini, ebele na bato wana bakolanda Ye.”

¹¹⁸ Basalaka yango ntango nyonso. “Esika nzoto ezali, bampongo bakosangana wana.” Ba-sóso te, ba-ndeke oyo ekangamá na mabéle te. Mpongo ya likolo akosangana ná nzoto. Sóso azalaka ndeko na ye, ndenge boyebi, azalaka awa na nse esika ba-mpuku ná nyonso mosusu wana bakoki kolia ye. Kasi mpongo atongaka zálá na ye kuna likolo mpenza na nzete, moto moko te akoki kokoma wana. Ba-nyama mikemike ekotungisa bango te; bapumbwaka likolo mingi mpenza. Sikawa, ba-nyama ya nkanza ná mitómba pe nyonso mosusu ekotungisa bango te, ye azali mpongo. Balingaka Bilei ya bampongo. *Oyo* nde Yango.

¹¹⁹ Boyebi, Yawe, Ye moko, azali mpongo, pe Abengaka biso bana mpongo. Basakoli na Ye bazali ba-mpongo, bamoni-makambo.

¹²⁰ Mpongo amataka likolo mpenza, ezali na ndeke mosusu te oyo ekoki kolanda ye. Ee, soki engondó emeki kolanda ye, ekopanzana. Ezali solo. Yango nde likambo tozali na yango lelo, bato mingi balingaka komekola. Ekoyebana noki mpenza. Tika yango emata mwa moke, nsálá nyonso ekopanzana. Eh-he, eh-he, ah-ha. Solo. Bakobambama na nsé. Bomikanisela, esengeli kozala ndeke oyo etongamá ndenge mosusu. Pe moto oyo akoki kolanda Liloba oyo asengeli kotongama ndenge mosusu, kotongama na Nzambe na eteyelo ya likindo te. Tomoni ’te ntango ye . . . amati likolo koleka, soki nsálá na ye ebimi nyonso, ekozala na litomba moko te mpo na ye.

¹²¹ Pe likambo mosusu ezali ’te, ntango akomi kuna likolo, ekozala boni soki akomi kuna likolo, miso ekufi ye pe ákokoka komona eloko te? Bomoni, asengeli pe kozala na miso (bomoni?), mpo áyeba eloko nini akosala ntango azali kuna likolo. Bampongo ya Nzambe bazalaka pe bongo. Ntango omati likolo mingi, okobanda komona mosika koleka, okozonga pe okosakola makambo oyo elingi kosalema. Bososoli? [Losambo balobi: “Amen.”—N.D.E.] Nabanzi ndeko mobali ya moyindo oyo kuna na sima akoki kososola yango malamú mpenza na ntongo oyo, bomoni. Sikawa botala.

¹²² Bongo tomoni ’te alobaki: “Soki natelempi awa, ná ebóke ya bato ya makelele moko wana, Akoyoka mongongo na ngai ata

moke te. Bazali koganga-ganga pe kosala makambo ndenge na ndenge wana, pamela na ngai ekozala ata na ntina moko te epai na Ye.” Ezali malamu. Na sima alobaki: “Bongo boyebi eloko nini nakosala? Nakoyebisa bino likambo nakosala. Nzete ya sikomore moko ezali awa. Boye, nakomata likolo na nzete ya sikomore yango, pe ntango Akoya koleka awa, nakomona Ye. Bongo nakomibimisa na etapi moko ya nzete yango, pe nakoyebisa Ye makambo oyo nasengeli koyebisa Ye. Pe Akoyeba ’te ngai nde Zakai, mondimi ya dénomination kitoko oyo awa boye. Nakoyebisa ye esika nini nazalaka pe eloko nini nganzambe na ngai akanisaka na ntina na Ye.” Ee, yango ekoki kozala malamu.

¹²³ Atalaki nzinga-nzinga, pe amilobelaki: “Sikawa, likambo elandi, etapi ya liboso wana ezali na bolai ya metre soko—soko misato na centimetre mitano.” Pe ye azali na molai bobele pene na metre moko na centimetre ntuku mibale na mibale, boye ndenge nini akokoma na metre moko na centimetre ntuku mwambe na misato oyo etikali? Bomoni? Abandi komituna ndenge nini akokoka komata kuna likolo. Lolenge mosusu mpo na kokoma kuna ezali te, pe ekosengela ámata na nzete yango. Na boye atali na nzinganzinga, pe eloko moko ezali te kasi. . . Boyebi, na ntongo wana balokoki ya fulu balekaki naino wana te, pe bingóngóló ya fulu ezalaki kuna na coin. Amilobelaki: “Soki nakoki bobele komema engóngóló ya fulu yango awa, na boye ngai. . . ekotombola ngai mwa likolo mpo namata kuna pe nasimba etapi wana ya liboso. Kasi nakani mpenza komona Ye. Nakomona Ye.”

¹²⁴ Boyebi, ezalaka na eloko moko boye oyo esalaka ’te, ntango moto alingi komona Yesu, akoleka na makambo mosusu ya makasi koleka. Bomoni? Kasi, bomoni, Nzambe azalaki kosala kati na ye. Ezalaki nini? Mabondeli ya Rebeka ezalaki kozwa eyano, bomoni.

¹²⁵ Ee, akei kuna. Pe molokoti fulu alekaki nainu te na ntongo wana, pe engóngóló yango ezalaki mpenza kilo, boye akokaki kotombola yango te. Azalaki moke mingi. Boye amekaki, kasi akokaki te. Lolenge ya kosala yango ezalaki bobele moko, kosimba yango na maboko na ye, kotombola yango. Kasi alataki nzambala na ye ya kitoko koleka.

¹²⁶ Kasi eloko moko ezali ’te, na ntango ozali mpenza na mposa makasi ya komona Yesu, okosala nyonso. Omoni? Okosala—okosala mpenza nyonso, soki ozali mpenza na mposa makasi ya komona Ye. Boye akendeki kuna pe ye. . . Bomoni, Satana pe akomeka kopekisa yo kosala yango. Makambo nyonso, akotia. . . Akotia mabaku na nzela, ntango nyonso, mpo ápekisa yo komona Ye. Akozipa yo miso na ndenge nyonso oyo akoki kosala. Kasi soki osili mpenza kozwa mokano, Nzambe akofungolela yo nzela. Azali koleka pe na nzela oyo, na ntongo oyo. Kotika Satana átia

eloko moko te na nzela na yo, ézala “ngonga na yo, ná *oyo boye*, pe nasengeli kosala *oyo boye*.” Vanda bobele kimia mwa moke.

¹²⁷ Na boye akiti, agumbami, ná nzambala wana ya kitoko na nzoto. Azali komipakola bosoto mpenza sikawa. Akamati engóngóló ya bosoto oyo. Bobele na ntango asimbi yango pe abandi komema yango, tala bawelani na ye babimi kuna na coin.

¹²⁸ Zakai, nde lolenge yango ezali awa. Olobaki ’te okosangana ata moke te na etonga wana ba-tuntuki, kasi tala yo wana awa.

¹²⁹ Ee, tala ye oyo avandi, ateleme awa ná engóngóló ya bosoto yango, elongi na ye—na ye eteli. Ee, mowelani na ye alobi: “Ee, tala, Zakai ye wana, nkolo restaurant oyo kuna na nse, asili kozwa mosala mosusu. Azwi mosala ya sika. Ee, boyebi, azali mo—azali mo. . . akomi kosala mpo na engumba, mosala ya kolokota fulu.” Ee, eloko mosusu ezali ete, ata bongo, soki osili kozwa mpenza mokano ya komona Yesu, okosala nyonso. Akangamaki bobele na yango, pe elongi eteli ye, avimbisi elongi na ye. Pe tala ye wana akei kuna mbala moko pe avandi. Atali nzinga-nzinga, atiki bango bábaluka na coin.

¹³⁰ Na sima amati likolo na engóngóló yango, pe amibendi-bendi likolo ya nzete. Ah-ho, bolimbisa ngai, ebongaki naloba bongo te. Komibenda-benda, boyebi, yango—yango ezali. . . Bato boni bayebi eloko nini “komibenda-benda likolo na nzete”? Ee, ezali malamumu bongo. Bomoni, na elobeli mosusu, amati likolo na nzete.

¹³¹ Pe akomi kuna likolo, pe ye wana, avandi kuna. Ebongo bosoto, koloba te! Atondi na bosoto nzoto mobimba, na kotala na miso, azalaki ya kobeba mpenza.

¹³² Pe, ntango mosusu, Nzambe atikaka yo okoma ndenge wana. Amen. Nayokaki moto moko lelo, boyebi lolenge na bango ya sika? Nazolikia ’te ekokoma na ngambo na biso ba-Pentecotiste ata moke te, atako nazomona yango kokota; yaka, pesa mbote ya loboko: “na—nayambi Yesu lokola Mobikisi na ngai moko.” Nasepelaka komona bango kofukama kuna na etumbelo, pe kokufa, kobeta-beta, pe koganga, pe kotanga nsoi. Pe, boyebi, ntango yo. . . Tozalaka na ba-mpunda moko, pe ntango tozalaki koleisa yango matiti, matiti wana ya kitoko mpenza, ya elengi, ná mafuta-ya-nzoi na kati, ezalaki kotangisa bango nsoi. Ntango okomi mpenza pene na Kanana, okotanga pe nsoi mwa moke, boyebi, wana ozolia Mafuta-ya-nzoi yango ya Kanana.

¹³³ Na boye sikawa tomoni ’te ye oyo, likolo na nzete, kopangusáká bosoto na eloko na ye ya sika. . . Akanisaki te akosala likambo wana. Tika kaka moto moko ábanda kobondela mpo na yo, okokoma kosala makambo ya ndenge. Pe apangusi yango ndenge *wana*; pe biteni ya matiti bisika nyonso na mabolongu na ye pe na maboko na ye, avandi wana ákolongolaka yango. Alobaki: “Ee, sika, Namipakoli mpenza na bosoto! Esika navandi.” Alobaki: “Boyebi, Rebeka ayebisaki

ngai 'te moto yango azali Mosakoli. Sikawa, ngai—ngai nakozela, nakomibomba.” Boye avandaki esika bitapi mibale ekutanaki, ezali esika moko kitoko mpo na kovanda.

¹³⁴ Pe sima na yo kokende mosika bongo, pe okomi tee na esika oyo na ntongo oyo, Zakai, yo pe ovandi, na esika oyo nzela mibale ekutani, oyo ya yo ná ya Nzambe. Omoni? Ntango yo omilengelaki mpo na koya awa na ntongo oyo, ee, mabondeli ya Rebeka elingi kozwa eyano. Kasi ovandi sikawa na esika nzela mibale ekutani, oyo ya yo ná ya Nzambe. Bomoni?

¹³⁵ Boye avandaki wana, pe amilobelaki: “Mwasi alobaki, ‘Ye azalaki mosakoli.’ Ná makambo nyonso oyo, ‘Akoki koyeba makanisi ya mitema na bato, komonisa bango yango, pe koyebisa bango eloko nini ezali kotambola malamau te ná bango.’ Pe ô, Likambo oyo ndenge ‘Natanaele, ayaki pe ayebisaki ye ete avandaki kuna na nse ya nzete.’ Boyebi, nakozanga kozua libaku moko te. Nakomizipa mobimba, awa likolo na nzete. Na boye ngai pe, nazwami kati na nzete. Pe ata bongo, nazondima te ete Ye azali mosakoli. Nazondima na ngai yango te, mpo nganganzambe na ngai ayebisaka ngai 'te makambo wana ya basakoli ezalaka te. Totikali kozwa bango te eleki mibu nkama na nkama.

¹³⁶ Na boye sika, bozomona solo, 'te nazotalisa yango awa lokola lisolo, mpo na kolakisa likambo moko.

¹³⁷ Boye azwaki bitapi nyonso pe abendi yango nzinga-nzinga na ye, na nzoto mobimba, amibombi mobimba mpenza. Alobaki: “Sika, ntango Ye akoyela na Aveni Aleluya, longwa na Aleluya, akobaluka na Nkembo. Bongo bobele awa na coin, ntango Akoya nzela wana, ntango Akobaluka na coin wana, nakolongola nkasa moko ya monene awa, mpo nakoka kotala pe komona Ye. Nakotombola yango. Ye akomona ngai ata moke te awa likolo. Pe na sima ntango Akoleka, pe nakomona Ye malamau solo, boyebi eloko nini nakosala? Nakobenda bitapi oyo sima, pe sima na Ye koleka awa, nakoyebisa Ye eloko nini nazokanisa. Nakoyebisa Ye yango.” Boye avandaki wana mwa moke.

¹³⁸ Sima na ntango moke, ayokaki makelele ezoya. Na momesano Yesu ayáka ná makelele wana. Bongo Ye wana abimeli na coin yango. Na boye, ye, eloko nini amonaki liboso? Ebele ya bato batondaki na ba-balabala. Alobaki: “Nasepeli ndenge nazali awa likolo na nzete oyo, boye nakosangana na bango lisusu te.” Boye tala ye awa likolo na nzete, avandi wana, amibombi nzoto mobimba, na lolenge 'te moto moko te akoyeba ye, bawelani na ye bakoyeba te ete azali kuna likolo na nzete. Boye atikali bobele na nkasa moko oyo akotombola mpo átala, pe akokitisa yango lisusu, pe nzoto mobimba ezipami nyonso. Na yango atombolaki nkasa yango, pe bato bakomi kotonda na ba-coins wana.

¹³⁹ Pe, boyebi, tálá Misié Jones ye wana ayei ná mwana ákobéla. Ntango ayokaki ete nga—nganganzambe ná monganga, mokolo mosusu wana obe na restaurant na ye, bazosoláká 'te: “Mwana yango azalaki kobunda na liwa, azalaki koyoka nzoto môtô pe monganga amekaki kosilisa yango, kasi eloko moko te ekokaki kosilisa yango. Pe mwana yango asengelaki ata moke te kobima na ndako. Kasi, awa boye,” client na ye moko, “asili kokoma molandilandi moko ya makasi kino bamemi mwana yango libanda na eleko ya mopepe ya malili na Sanza ya misato. Pe tala bazingi ye nzoto mobimba na bolangiti mwana yango ya moke ya mwasi ya mibu pene na zomi. Oyo azali bilándálanda mpenza! Ntango akokota lisusu na restaurant na ngai, mwana yango akosila kokufa, ya solo; nakolobela ye, nakoyebisa ye oyo ngai nazokanisa!”

¹⁴⁰ Sima na ntango moke, makelele yango ebandi kokoma makasi koleka, pe bango nyonso babimi libanda na balabala. Eloko ya liboso ebimeli na Aveni Aleluya, kokende kino na coin ya Nkembo, wana bakobaluka na balabala, ezali, engambe mobali monene moko ya libándi, molobi-mbisi na nkombo Simona, azoloba: “Bandeko, bolimbisi, bokoki kopusana mopanzi?” Tala, bato zomi na moko misusu na sima na ye, bazolobáká: “Bolimbisi, bofungola nzela. Nkolo na biso asalaki mosala monene lobi na mpokwa, pe—pe nguya ebimaki kati na Ye, pe bimononeli minene esalemaki. Pe na ntongo oyo Alembi, pe Azali—Azali—Azali kokende kolia bilei ya tongo. Bolimbisi, bokoki kofungola nzela, na boboto?”

¹⁴¹ Pe tala libota Jones bango wana bayei, ná mwana yango. Pe molobi-mbisi monene yango ná ebele na bango, balobaki: “Bolimbisi, bozonga sima.” “Ee, tozali na mwana moko awa oyo azali mpenza kobunda na liwa. Minganga basundoli ye. Bolimbisi, botika tolalisa ata mwana yango. . .”

¹⁴² “Bolimbisa ngai. Bango nyonso balingi kosala bongo, boye ngai—ngai nakoki kosala yango te. Esengeli botelema kuna, pembeni kuna. Azoya bobele sikawa. Bolimbisi, bokoki kofungola nzela?”

¹⁴³ Boye nakoki pe komona, lokola mwa mokengeli, longwa na linongi oyo azwamaki kati na yango, likolo na nzete, azalaki kotala malam, pe amonaki Misié Jones ná Madame Jones kofukama, na kati ya ebele ya bato wana, pe koloba: “Nkolo Nzambe, koleka ngai te. Ó Mobikisi na boboto, yoka kolela na ngai ya komikitisa. Ntango Okobenga bamosusu, koleka ngai te.”

¹⁴⁴ Pe wana Akomaki pene, Atelemaki, pe alobaki: “Misié Jones, okoki komema mwana na yo awa?” Emonanaki mpenza likambo ya solo.

¹⁴⁵ Azali motindo moko lelo. Ékosenga na yango carte ya mabondeli te. Ékosenga na yango lisanga ya bato te. Ékosenga

nde kondima, lokola mokufi miso Balatimai azalaki na yango na ngambo mosusu ya ekuke monene ntango Ye abimaki. Azalaki mosika na Ye na metre nkama na ntuku mwambe na mibale, akebaki na esika yango, ndenge nini Akokaki koyoka mongongo na ye? Kasi, “Ó Yesu, Mwana na Dawidi,” yango etelemisaki Ye, asimbaki elamba na Ye. Abalukaki pe alobaki: “Bomema ye awa.” Bomoni?

¹⁴⁶ Bongo bamemaki mwana moke yango kuna. Atiaki maboko na Ye likolo na mwana moke yango, yango nde nyonso oyo Ye asalaki. Sima na mwa ngonga moke, tata na ye azwaki ye, pe, tálá, mwana yango akei na balabala, kokimáká mbangu. Nzoto mòto etikaki ye.

¹⁴⁷ Likambo yango elembisaki ye mwa moke. Alobaki: “Nazomituna soki Akoki kozala mosakoli?” Yango esalaki lokola andima likambo yango.

¹⁴⁸ Boyebi, ezalaka na makambo ya ndenge wana oyo endimisaka biso, mpo Ye azali Liloba, (“Nazalaki” te), “NAZALI.”

¹⁴⁹ Pe ntango Akomaki na nse ya nzete, amilobelaki. . . Ee, atomboli mwa nkasa yango, atali na nse. Ntango Akomaki na nse ya nzete wana, amilobelaki: “Akoki kozala mosakoli? Ekoki kozala bongo.” Bomoni, esengeli bozala na kondima. “Ekoki kozala Ye?” Pe ntango Azalaki koleka na nse ya nzete yango, ná motó na Ye na nse, kotambola na lolenge na Ye ya bopolo.

¹⁵⁰ Eloko mosusu esalemaka, ntango osili komona Ye, yo—yo—okobongwana. Okoki lisusu kozala ndenge moko te. Nayóká nsango na Ye, boyóká nsango na Ye; kasi ntango namonaki Ye, Liloba na Ye, na—na—nakokaki lisusu kozala ndenge moko te. Ezali na eloko moko boye na ntina na Ye, oyo ekeseni na bato mosusu. Ezali na eloko moko na ntina na Ye, oyo ekeseni na ba-episkopo, ná ba-cardinale ná ba-pápa, pe bongo na bongo. Ye, ezali na eloko moko boye na ntina na Ya oyo ezali ndenge mosusu.

¹⁵¹ Zakai moke asilaki kosimbama na motema. Mabondeli ya Rebeka esilaki kozwa eyano. Wana Azalaki koleka na nse ya nzete, ye alobaki: “Ee, na—nakosenga Rebeka bolimbisi ntango nakozonga. Azali na nzela na Ye ya kokende epai na Lavinski, ezali likambo te. Soki Alei na restaurant mosusu, yango ekosala ngai mpassi te.” Bomoni, asilaki komona Ye na miso.

¹⁵² Boye ntango Ye akomaki wana na nse ya nzete yango, Atelemaki, atombolaki miso, alobaki: “Zakai, kita na nse. Nakokende na ndako na yo lelo, mpo na kolia.” Bomoni, Ayebaki ’te ye azalaki kuna likolo. Ayebaki nani ye azalaki.

¹⁵³ Ndeko mobali, ndeko mwasi, Ye azali motindo moko lobi, lelo, pe libela. Asengeli koleka na nzela oyo na ntongo oyo. Ye alekaki na nzela ya engumba oyo, azalaki elongo na biso awa na mposo oyo.

¹⁵⁴ Boyebi nini? Soki Prezida ayaki, Prezida Johnson ayaki awa na Topeka, bendele elingaki kotombwama, ba-balabala elingaki kobongisama malamau, pe alingaki koyambama na lokumu mingi. Kasi Yesu akoki koya awa, ekozala mpasi mpo bato baya kotala Ye. Mpo Prezida akota na engumba oyo ekosenga kozala na lipinga ya ba-policiers, kasi biso tozali na bisika mingi ya kovanda. Bomoni bokeseni? Bazomitungisa te mpo na komona Ye.

¹⁵⁵ Nakolikya 'te Zakai azali awa na ntongo oyo. Pe ntango Ye azoleka na nzela oyo, ete ézala Ye nde azoloba na yo.

¹⁵⁶ Akitaki na nzete yango. Ya solo, batóngi bazalaki koloba: "Moto oyo azali mosumuki."

¹⁵⁷ Alobaki: "Nkolo, soki nazwaki eloko moko na mayele mabe, nakozongisa yango mbala nkama. Nakozongisa yango. Pe soki nakosaki moto, nabongami mpo na kobongisa likambo yango. Na—nazali ya kobongama."

Togumba mitó.

¹⁵⁸ Zakai, osili komilengela na ntongo oyo? Mpo na nini okiti sikawa na nzete yango te? Mpo na nini okoya te? Azali koleka na nzela oyo sikawa, koleka na motema na yo, koloba na yo. Wana bogumbi mitó, kobondeláká, ezali na moto moko awa oyo akoki koloba: "Ndeko Branham, ya solo mpenza nazalaki moto na mwa ntembe ntango nyonso oyo"? Bomikanisela, ye moko azalaki mosambeli. "Nazalaki mpenza moto na mwa ntembe, kasi sikawa nandimi. Nzambe, sunga kozanga kondima na ngai." Mpo na Ndeko Branham te, mpo moto moko azali kotala te bobele ngai ná Nzambe, "na yango nakotombola loboko na ngai pe nakoloba: 'Koleka ngai te, ô Mobikisi malamau. Yoka kolela ya komikitisa na ngai. Nkolo, komisa ngai mondimi ya solo. Yaka, lelo tozonga ndako elongo pe óvanda na ndako na ngai.' 'Lelo Nasengeli kovanda na ndako na yo.'"

¹⁵⁹ Okolinga kotombola loboko na yo, pe koloba: "Nzambe, kanisa ngai"? Nkolo apambola yo, apambola yo, yo pe. "Nzambe, kanisa ngai. Zonga ndako elongo na ngai, na ntongo oyo. Nayebi 'te Ozali awa. Nayebi 'te Oyebi motema na ngai. Ozoloba na ngai sikawa. Oyebi makambo nasila kosala ezali mabe. Yo oyebi ete atako nazali moto ya lingomba ya Nsango-malamau mobimba, kasi ata bongo nazalaki kozwa makambo na eyóngi te, nazangaki kosala oyo ezali sembo. Nakamataki mayangani ya mabondeli na eyóngi te. Natiaki makambo mosusu nyonso. . . ya solo mpenza, nasalaki makambo ndenge na ndenge, oyo eyamba na—na biso endimaka te."

¹⁶⁰ "Na—nazali—nazali mwasi, pe nayebi 'te nazalaki kolata mabe. Pe nazalaki kokata suki na ngai. Nazalaki kopakola-pakola. Pe esengelaki nazala mwasi, ndeko mwasi ya Nsango-malamau mobimba. Yokela ngai mawa, Nkolo. Na—nalingi Ozonga ndako elongo na ngai lelo, pe na—na—nakozala nda—

ndakisa ya bomoi ya Klisto, kobanda sisaipi.” Soki oyoki Bozali na Nzambe wana, tombola loboko, pe loba: “Bondela mpo na ngai.” Nzambe apambola yo, pe Nzambe apambola yo, yo. Nzambe apambola bino, bandeko basi. Iyo.

¹⁶¹ Tata na Likolo, ba-Zakai basusu ya basi pe ba-Zakai ya mibali basili kotombola nkasa mpe batali na libanda. Basosoli ’te Yesu asili koyeba esika bavandaka pe esika bazalaka, asili komonisa bango ’te bazali na libunga. Ebele, ebele na maboko esili kotombwama na kati awa. Tata, tika ’te Ózonga ndako elongo na bango, kende na ba-ndako na bango lelo, pe vanda na mitema na bango. Tika ’te bábosana ntongo oyo ata moke te. Kasi, kati na yango. . . biloko ya koseke oyo ngai. . . pe komeka kotalisa ná e—e—elobeli moko ya mwa kosekisa kati na bato ndenge na ndenge. Pe sikawa na ngonga oyo ntango likambo etalisami polele, ezali—ezali bobele mpo na—mpo na komema bato kososola ’te eloko oyo ezali elongo na biso awa na ntongo oyo, ezali Liloba emonisami na kati na engumba oyo, na kati na biso, Nkolo Yesu Ye moko, Liloba ekomaki mosuni, kosaláká Ye moko na nzela ya nzoto na moto. E Nzambe, tika ’te baninga na biso ya bolingo bámona yango pe bábelema pene na Yo.

¹⁶² Zonga ndako elongo na bango, nasengi lisusu, e Tata, ná ba-Zakai nyonso pe basi nyonso, ba-Rebeka nyonso. Tika áyeba ’te mabondeli na ye ezwi eyano. Totiki bango na maboko na Yo sikawa. Pe tika ’te báyamba Yo, na mitema na bango, na kozanga kotatabana, lokola Moebele moke oyo asalaki na ntongo wana, atako bazalaki na libunga. Alobaki: “Ye pe akoki kosala yango te, lokola mwana na Abraham?” Na yango Osili komilengela mpo na kozonga ndako elongo na biso, Tata. Tobondeli ’te Ótika biso ata mokolo moko te. Kende elongo na biso, kobanda na bilei ya ntongo, ndenge tovandi awa na ntongo oyo; pe tosili kotalana moko na mosusu ngambo na ngambo ya mesa, na esengo, na mwa kosekisa, kopesanáká mbote ya loboko, pe na bolingo ya moko na mosusu, ndenge bobele Baklisto basengeli kozala.

¹⁶³ Pe nabanzi ’te ekoki kosalema ’te na—na—názala lisusu awa te. Ekoki kosalema ’te na bilei mosusu ya ntongo, na—nákutana lisusu na etonga ya bato ya boye te. Kasi nandimisami ete, Tata, soki bakoki kopesa Yo nzela ya kozonga ndako elongo na bango, lelo, pe ya kovanda elongo na bango, nakokutana na bango na Elambo, ntango bitumba nyonso ekosila kolongama pe mesa monene ekotandama na mapata, pe tokovanda ngambo na ngambo pe tókotalana.

¹⁶⁴ Na ntongo oyo natali batei oyo bavandi awa, na nsuki pembe na moto, baoyo babandá koteya ntongo nazalaki mwana. Nabanzi bapikolaki misisa bapasolaki ba-nzela, pe babongisaki makambo mpo na makabo oyo bango basakolaki ’te ekoya. E Nzambe, pambola bango, pambola bango nyonso. Pambola basi malamau oyo bamipesaki mbeka mpo mibali na bango bakoka

koteya, pe mbeka oyo Baklisto nyonso bazali mpenza kosala. Tata, zalá elongo na bango.

¹⁶⁵ Tokovanda kuna na mpokwa wana, tokotalana na ngambo na ngambo ya mesa, pe ntango mosusu tokomonana lisusu te kobanda na ntongo oyo, kino na ntango wana. Kasi, na ntembe te, mpisoli ya esengo, ekokita na matama na biso, ntango nakotelema na ngambo ya mesa wana pe nakopesa bango mbote ya loboko. Bongo tokomona Ye koya. Tokozala na esengo mingi ete tokiti na nzete, ntango mosusu nzete ya bindimeli, nzete ya bindimeli ya dénomination, to na likambo moko boye, kobima bobele na moyimi na biso, kobima na ba-nzela na biso ya bozoba, to kozanga kozwa Ye na litomba; kobima na lolandá na biso, kino kokota na Pole. Bongo tokozala na esengo ntango tokomona Ye koya, na ba-robe na Ye nyonso ya Bokonzi, kotambola na bolai na mesa, pe na loboko na Ye ya motuya akopangwisa mpisoli nyonso na miso na biso, pe akoloba: “Bolela te. Nyonso esili. Bokota na bisengo ya Nkolo, oyo elengelamaki mpo na bino liboso na kozalisama ya mokili.” Kino na ntango wana, e Tata, zala elongo na biso, kende na ndako elongo na biso pe tikala elongo na biso, kino na ngonga wana. Tosengi na Nkombo na Yesu. Amen.

¹⁶⁶ [Ndeko mwasi moko alobi na lokota mosusu. Eteni ya maloba ezangi na bande—N.D.E.]

Nalingi Ye, Nalingi Ye
Mpo Alingaki ngai . . .

¹⁶⁷ Ntango namataki na nzete, Akobaki kolinga ngai.

Pe aso- . . .

Tala sikawa nzete nini Amataki mpo na ngai, Ekulusu, nzete ya kotirolama.

Likolo na nzete ya Kalvari.

¹⁶⁸ Tala nzete nini Amataki, mpo na kokitisa yo na nzete na yo.

Ngai . . .

¹⁶⁹ Sikawa, bokoki kolinga Ye te kozanga kolingana kati na bino.

Ngai . . .

Sikawa sembola loboko na ngambo ya mesa, pe loba: “Nzambe apambola yo, moleki-nzela,” na ngambo ya moto mosusu.

. . .-po Alingaki ngai . . .

Pe Asombaki lobiko na ngai
Likolo na nzete ya Kalvari.

¹⁷⁰ Bolingi Ye mpo Akendeki na nzete wana mpo na bino, mpo na kokitisa bino na nzete na bino, boye te? Bokoki kopesa Ye nzela ya kozonga ndako elongo na yo na ntongo oyo te? Bato boni bakokende na Ye? Botombola maboko. [Losambo balobi: “Amen.”—N.D.E.] Nzambe apambola bino.

¹⁷¹ Bato ya mombongo, nalingi kosolola na bino mwa moke, liboso ya kokende.

¹⁷² Sikawa soki ezali Moklisto te, soki naino okoti na lisanga te; bino Baklisto, bino baninga, soki bosilaki kondima Klisto ntango botombolaki loboko, bokende epai na moko na bakengeli oyo, boyebisa bango makambo oyo bosálá. Bakoyamba bino. Moto moko to mokengeli moko akomaki mokanda oyo, mpo na mwana mobali oyo awa, ndeko ya moyindo oyo. Lobi na mpokwa ezalaki ngolu, mpo na elenge mobali oyo avandi kuna, kotala yango pe andimaki yango. Bomoni? Bomoni yango? Ndenge mwana mobali wana, ndenge Molimo wana ebalukaki. Billy azalaki koyebisa ngai na ntina na yango, pe mwasi na ngai ná bamosusu, sima na biso kokoma na ndako. Abalukaki ntango azalaki na coin oyo, abalukaki awa pe amonaki oyo mosusu, bomoni, mpo na kozongisa ye na Ndako. Bokonzi nyonso! Mema Ye elongo na yo. Kende kokota na etonga moko boye oyo okoki kosangana na yango esika moko boye, oyo ezoteya Liloba na Nzambe mobimba. Pe kangama na Liloba yango, ata ndenge nini, omoni. Ezali solo.

¹⁷³ Bato ya Mombongo, boyebi likambo nini ekomelaki Zakai? Akomaki moko na Bato ya ba-Hommes d’Affaires Du Plein Evangile ya Yeliko. Ezali solo. Eyanganelo oyo wana kuna, akomaki moko na yango. Ezoyokana lokala lisano, kasi ezali solo bobele bongo. Nandimisami 'te Yesu akosala eloko mosusu te bobele eyanganelo ya Nsango-malamu mobimba, pe Zakai akozala elongo na Ye. Boye sikawa, Zakai, yo sala ndenge moko.

¹⁷⁴ Kino tokomonana na mpokwa oyo, Nzambe apambola bino. Nakozongisa losambo awa na mokengeli.

YESU AZALI NANI? LIN64-0620B

(Who Is Jesus?)

Liteya ya Ndeko William Marrion Branham oyo, eteyamaki liboso na Anglais na mokolo mwa mposo na ntongo, mokolo mwa 20, sanza ya motoba, na mobu 1964, mpo na Dejeune ya Lisanga ya ba-Hommes d'Affaires Du Plein Evangile ya Bikolo nyonso, na Holiday Inn Topeka, Kansas, U.S.A., ekamatamaki uta na bande pe ekomamaki mobimba na Anglais. Ndimbola ya Lingala oyo ekomami pe ekabolami na Voice Of God Recordings.

LINGALA

©2020 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org

Liyebisi ya makoki ya mokolo-eloko

Makoki nyonso ekopesama na ndingisa. Búku oyo, ekoki kozala imprimé na masíni ya ndako mpo na yo moko to kokabama, ofelé, lokola esalelo mpo na kopalanganisa Nsango Malamu ya Yesu Klisto. Búku oyo ekoki kotekama te, koyíkanisama te, kotiana na site internet te, kobombama mpo na kolukaluka te, kolimbolama na nkota mosusu te, to kosalela yango mpo na kosenga misolo te, kozanga ndingisa ekomami mpenza na Voice Of God Recordings®.

Soki olingi koyeba makambo mosusu to kozua bisalelo mosusu, komélá:

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org